

1^e, 2^e, 3^e milieu

mogelijke stressoren

- overprikkeling (te veel info tegelijk in kwantiteit, kwaliteit, en tijd)
- onduidelijkheid (situaties die globaal beeld vereisen, beroep doen op voorstellingsvermogen, gevoel voor humor vragen, angst oproepen, teveel info bieden en veel eigen ordening verlangen)
- onvoorspelbaarheid (onverwachte overgangen, groepssituaties)
- overvraging (situaties die te sterk appèl doen op inschatten sociale situaties, duiden nonverbaal gedrag, perspectiefwisseling of sociale vaardigheden. Situaties die beroep op andere interesses of die de specifieke interesse of routine blokkeert)
- ondervraging/ stimulering (wanneer balans doorslaat naar overmaat aan structuur, voorspelbaarheid en vastheid) waardoor individu onvoldoende tot ontwikkeling komt/gebrek aan flexibiliteit en aanpassingsvermogen wordt versterkt.

Jeugdige

mogelijke krachten

- oog voor details
- gerichte sterke concentratie (hyperfocus)
- drive om taken af te ronden, consciëntieus
- vermogen te leren beredeneren wat je niet aanvoelt
- besef van anders zijn en de consequenties daarvan
- specifieke begaafdheden
- kennis over en interesse in specifieke onderwerpen

Symptomen ASS

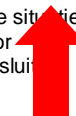
- A. Aanhoudende tekorten in sociale communicatie en sociale interactie
- B. Beperkte, repetitieve patronen van gedrag, interesses of activiteiten

VERWACHTINGEN

- interesse in (perspectief van) de ander en daar naar handelen
- begrip op grond van verbale en nonverbale communicatie
- ontwikkelen, onderhouden en begrijpen van sociale interacties
- zorg voor eigen lichaam en gezondheid
 - exploratie omgeving
 - begrijpen en leren in het dagelijks leven
 - in staat zijn zich aan overgangen en veranderingen aan te passen

mogelijke moeite met VAARDIGHEDEN als:

- verplaatsen in andermans perspectief, de bedoeling of betekenis van gedrag/gevoelens van anderen inschatten (gebrekkige theory of mind), weten wat voor de ander prettig is, rekening houden, afstemmen, heen-en-weer gesprekken, samenwerken
- figuurlijke taal (te letterlijk nemen), taalgrapjes, (subtiel) oogcontact, gezichtsuitdrukkingen inschatten (door de moeite om samenhang en essentie aan te brengen verdwijnen oogcontact en gezichtsuitdrukkingen in details)
- vertellen, emoties, gedrag, stemvolume, gespreksonderwerpen af stemmen aan sociale context, timing, voorspellen van andermans gedrag
- eten van bepaalde voedselstructuren, gevarieerd eten, moeite om signalen van pijn, honger, dorst te herkennen
- aanbrengen centrale coherentie (informatieverwerking van details naar geheel) waardoor moeite met overzicht, ongestructureerde momenten, weten waar te beginnen, kort en duidelijk iets uitleggen, binnen bepaalde tijd af hebben (te veel oog voor details), prioriteiten, tijdsbesef
- generaliseren naar andere situaties, strategie aanpassen op basis van nieuwe informatie/instructie
- verbeelding, zich nieuwe situaties voorstellen, iets nieuws uitproberen, overgangen, veranderingen (waardoor vasthouden aan routines of rituelen, flexibel zijn bij oplossingen zoeken, compromissen sluiten)

mogelijke steun

- omgeving die rust biedt rust op prikkelniveau
- voor de jeugdige goed gestructureerde situaties en routines
- omgeving die situaties duidelijk maakt en ondertiteling biedt. Effectieve communicatiestijl (eenduidige feitelijke informatie met lage Emotionele Expressie en generaliserende, relativerende en oplossende taal)
- omgeving die rekening houdt met de lagere verwerkingssnelheid en tijd nodig om te herstellen van veranderingen, pre-teaching
- afstemming op het aankunnen
- gebruik maken van interesses om motivatie om leren te bevorderen
- oefenen, inslijpen, vertrouwen en verantwoordelijkheid geven

mogelijke kwetsbaarheidsfactoren

- veel sociale informatie wordt niet herkend
 - door gefragmenteerde informatieverwerking → problematische betekenisverlening
 - door gefragmenteerde centrale informatieverwerking (van details naar geheel) → lange verwerkingstijd
 - onvermogen informatie te wissen
 - chaotische informatieopslag en ontbrekende referentiekaders
 - zintuiglijke over- of ondergevoelige reacties (tactiel, auditief, visueel)
- comorbiditeit:* angststoornissen, ADHD, depressie, gedragsstoornissen, ARFID, cognitieve ontwikkelingsstoornis of algemene ontwikkelingsvertraging